

Néhány szó az „Erdők a közjóért” különszámhoz

DR. BALASSA GYULA

Igaz örömmel vettem kézhez és olvastam Az Erdő különszámát, mely korunk egyik legégetőbb problémájával, az ember fizikai környezetének romlásával kapcsolatban, az erdők jóléti rendeltetéséről szóló néhány cikket foglalja egy csokorba.

Örvendetes olvasmány volt számomra, mert ezek az írások erdészeti szakembereink gyors reagálását jelezték az erdőt érintő új jelenségekre, ami a „szakmai” éberségnek kétségtelenül elismerésre méltó megnyilatkozása. A tárgyilagosság megkívánja, hogy ugyanebbe a kategóriába soroljam dr. Keresztesi Béla három év előtt megjelent *Magyar erdők* című kitűnő könyvét, mely nyilván ugyancsak hozzájárulhatott a téma körüli örvendetes szellemi felpozícióhoz.

*

Számtalan tudományos és különféle sajtó megnyilatkozásokból ma már szinte közhely, hogy a gyáripár óriási ütemű fejlődése, a gépkocsiközlekedés ugyancsak rohamos méretű elterjedése, valamint az urbanizációs folyamat mind fokozódó veszélyességű környezetet teremt az ember számára, kinek egészsége, idegélete napról-napra sűrűsödő támadásnak van kitéve. A sok szennyeződéstől romlik az ember életeleme, a levegő, a víz, a zajártalom pedig idegállapotát befolyásolja károsan. Ezekből a hatásokból kialakuló állapotnak már neve is van: *civilizációs betegségnek* nevezik, amelyből az ember ösztönösen és tudatosan menekül a természeti környezetbe, az erdőbe.

Az embertömegeknek ez az áramlása a természeti környezet, az erdő felé, immáron világjelenség, mely alól hazánk sem kivétel. Legjobb példa erre a dunakanyari erdők, a Pilis és a Börzsöny, ahol már nemcsak hétféteken és munkaszüneti napokon, hanem úgyszólván a hét minden napján (ki mikor ér rá!) a városi ártalmak elől menekülők mind nagyobb számával találkozunk. A Dunakanyar tájegység területén az egy év leforgása alatt megfordulók számát egy 1967-es statisztikai becslés 3,5—4 millió főre teszi. Ezt erősen alátámasztja Visegrád nagyközség turistaforgalmában végzett számítás, mely szerint ez a forgalom meghaladja az évi 800 ezer főt. S mindez a hatalmas áramlás évről-évre emelkedő irányzatú. De hasonló képet mutatnak más tájegységek erdőségei is.

Ez a jelenség, ez a modern „népmozgalom” — túlzás nélkül mondhatjuk — *forradalmi változást idéz elő az erdővagyon rendeltetésében és ezzel egyenrangú változást igényel az erdőgazdálkodás szemléletében is.* Ez a jogos társadalmi igény, az erdő ilyen formájú „birtokbavétele” merőben új és eddig szokatlan feladatok elé állítja az erdők hivatásos sáfárjait, akiknek *mielőbb meg kell találni az erdő hagyományos rendeltetése és az új igény közötti közérdekű egyensúlyt.*

Az első kísérleti lépés ebben az irányban már meg is történt azzal, hogy illetékes kormányzati szervünk a hazánk ilyen igénybevétel szempontjából első helyen álló erdőségei közül a Pilisi Állami Erdőgazdaságot Parkerdőgazdasággá nyilvánította, és itt az erdő jóléti szolgálatát alapvető feladatként határozta meg.

A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság mindössze két éve működik, s ezért a jóléti szolgálat terén még csak néhány kisebb intézkedést tehetett, de máris az erdei környezetet keresők százazeireiben váltotta ki az említett kormányrendelet iránti hálás elismerést és teremt hasonló hangú vissza-visszatérő sajtóvisszhangot. Pedig — hangsúlyozom — még csak az első lépéseknél tartunk, s csupán a

most megindult ötéves tervidőszakra nyílt mód jelentősebb összeg biztosítására a parkerdő új feladatainak megoldásához. A Dunakanyar Intéző Bizottság, mint a területen érdekelt társadalmi szerv, kiemelt figyelemmel kíséri azt a munkát, amit a Pilisi Parkerdőgazdaság gazdái végeznek. Az így nyert tapasztalatok teszik jogossá azt a reményt, hogy a Pilisi Parkerdőgazdaság hiánytalanul meg fogja valósítani az illetékes kormányzati szerv által meghatározott célkitűzéseket.

Gondolom, hogy mindannyian, akik a magyar erdők sorsát szívükön viselik, ugyancsak fokozott figyelemmel kísérik ennek a hagyomány, nevelés és gyakorlat által régen kikristályosodott erdőgazdálkodási szemlélettel, beidegződéssel szemben jelentkező új feladatnak a megoldását és annak az egészséges egyensúlynak a kiformalását, melyet az erdő új, szélesskálájú jóléti szolgálata és a hagyományos nyersanyagtermelő rendeltetése között kell, hogy létrejöjjön. *Mert ez az egyensúly szolgálja az általános jót, a közérdeket!* Ez a programja a Pilisi Parkerdőgazdaságnak is és ez kell legyen mindazoknak az erdőgazdaságoknak, ahol az új társadalmi igény számottevően jelentkezik. Ezek között elsősorban a borszónyi erdőket kell számításba venni, ahol a társadalmi igény az erdő jóléti szolgálata iránt máris hasonló mértékű a pilisiéhez, de ide sorolhatnánk az északi és nemkülönben a dunántúli erdeink jórészét is. Azt is látni kell, hogy ez a folyamat erdeink életében nem átmeneti, hanem állandó és általános jellegű. Éppen ezért az új feladatok nemcsak egy-két helyen, mintegy partikulárisan és provizórikusan fognak jelentkezni, hanem országosan fogják majd rövidesen próbára tenni erdőgazdáinkat.

Ez az új fejlődéstörténeti folyamat erdőgazdálkodásunkban nem máról holnapra bonyolódik le és természetesen zökkenőkkel, esetleg kisebb-nagyobb megrázkódtatásokkal is jár majd, míg — hogy úgy mondjam — bejáródik. Ennek az átmeneti szakasznak kétségtelenül a lerövidülését és a mielőbbi általánosan szükséges elméleti megalapozását szolgálná az, ha a *nemzetközi tekintélyű egyetemünk mielőbb beiktatná oktatási rendjébe, önálló tantárgyként, az erdő közjóléti hasznosításával kapcsolatos problémakomplexumot*. Gondolom, hogy ebben a problémakörben helyes lenne foglalkozni azzal is, hogy milyen új haszonvételi lehetőségeket kínál az erdő jóléti igénybevétele. Kár lenne ugyanis az új gyakorlat adta ilyen lehetőségeket az erdőgazdálkodáson kívüli szerveknek átengedni, mint ahogy ezt a múltban tettük.

A középkáder-képzés problémái a fagazdaságban

D R. T U S K Ó L Á S Z L Ó

Oktatásügyünknek — azon belül az erdészeti szakoktatásnak — nincs forrongóbb területe, mint a középfokú képzés.

Hogy a vitákat mennyire nem zárta le az 1965. évi 24. tvr. — amely a technikumai modell szerint szervezte át új típusú szakközépiskolákká az érettségizett szakmunkásokat képző régieket, a technikumokat és a gimnáziumok egy részét — azt mi sem bizonyítja jobban, mint az MSZMP X. Kongresszusának határozata, amely megállapítja, hogy: „*Oktatási rendszerünk magasabb színvonalra emelése társadalmunk szocialista fejlődésének egyik fő követelménye. Ezért szükséges, hogy a párt és kormányzat vezető szervei vizsgálják meg az állami oktatás egész rendszerét, s gondoskodjanak megfelelő irányú továbbfejlesztéséről. Az oktatási munka stabilitását erősítve kell gondoskodni az ismeretanyag bővülése és módosulása miatt szükséges változtatásokról is.*”